

Posudek oponentky na bakalářskou práci Kateřiny Chudobové s názvem *Pionýrská organizace v období tzv. normalizace a transformace v pamětnické reflexi*, FHS UK 2024

Kateřina Chudobová se ve své bakalářské práci zaměřila na dosud aktivní členy a členky pionýrského oddílu a pokusila se jejich vyprávění narativně analyzovat a interpretovat. Hlavní výzkumnou metodou se jí stala orální historie, za jejíhož použití pořídila tři rozhovory s celkem pěti narátory a narátorkami. Svůj výzkum následně textově zpracovala do předložené práce, jejíž struktura je zvolena správně: po *Úvodu* autorka představila *Metodologii* a *Historický kontext* daného tématu, aby následně rozhovory analyzovala v hlavní *Empirické části* a shrnula v *Závěru*.

Metodologie je zpracována víceméně správně, ačkoli se domnívám, že by bylo vhodnější pracovat s novější metodologickou literaturou (minimálně alespoň s posledním vydáním *Třetí strany trojúhelníku*). Mezi tituly k tématu jsou zahrnuty i některé ryze dobové texty ze 70. let, u nichž není jasné, zda s nimi autorka pracovala jako s prameny, či jako s literaturou; ráda bych ji tedy požádala o upřesnění během obhajoby. Naopak zde na s. 5 chybí jiné, které v textu využívá a které zde nejsou představeny. Zcela absentují hojně zastoupené kvalifikační práce, které se tématu již také věnovaly, či známá kniha *Mezi pionýrským šátkem a mopedem: děti, mládež a socialismus v českých zemích 1948-1970*, která obsahuje kapitolu věnovanou přímo této oblasti.¹ Neúplně autorka píše jméno jedné z autorek knihy *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Postrádám konkrétnější zdůvodnění anonymizace narátorů a narátorek, kterou přitom potom sama autorka porušuje, když v následujícím odstavci specifikuje jméno svého gatekeepera i místo působení jednoho z narátorů (s. 6); naopak fiktivní název oddílu autorka v práci nevyužívá.

Tamtéž by bylo vhodné reflektovat různorodé generační zázemí narátorů a narátorek jakož i vlastní pozicionalitu, o což bych autorku ráda požádala u obhajoby (proč si téma vybrala a zda, resp. jak ji to mohlo ovlivnit). Nerozumím bohužel tomu, co autorka míní, když hovoří o „realistické a narativní“ analýze (s. 9), a domnívám se, že by bylo vhodnější držet se terminologie *Trojúhelníku*. Ráda bych požádala o upřesnění, jaké znění informovaného souhlasu autorka během výzkumu využívala (s. 11).

Historický kontext je zpracován standardně, snoubí v sobě informace obecné i ty, které se týkají přímo pionýrského hnutí. Autorka se bohužel místy nevyhnula velkým zjednodušením, nejasné periodizaci či přebírání dobového jazyka pramenů (či literatury?) bez kritického odstupu (zejména s. 12, 14–17). Za poněkud zarážející považuji skutečnost, že by se má práce zabývat obdobím tzv. normalizace a transformace, je transformační etapě věnováno minimum prostoru (konkrétně jen

¹ KNAPÍK, Jiří a FRANC, Martin. *Mezi pionýrským šátkem a mopedem: děti, mládež a socialismus v českých zemích 1948-1970*. Praha: Academia, 2018. ISBN 978-80-200-2890-7. Kniha je sice zmíněna v detailu práce v SIS, ale v samotném textu nebyla využita.

jeden odstavec roku 1990). Autorku bych proto ráda požádala, aby u obhajoby vymezila období transformace a pokusila se do něj zkoumané sdružení blíže zasadit.

Následující *Empirická část* vychází zejména z pořázených rozhovorů, které autorka víceméně obsahově-analyticky, nikoli narativně rozřazuje do příslušných tematických celků, aniž by však bohužel využívala jejich interpretační potenciál. Za problematickou považuji takřka nulovou práci s časovostí, tedy s tím, o jakém období ten který narátor či narátorka hovoří; čas zde spíše splývá. Některé pasáže se často opakují, aniž by se změnila jejich informační hodnota, a celkově práce vyznívá spíše idylicky, bez jakékoli problematizace, což jistě souvisí i s tím, že se narátory a narátorkami staly osoby, které jsou v této organizaci aktivní po většinu svého života. Přesto by si však třeba přizpůsobení se novým porevolučním podmínkám, utváření či proměna „pionýrské identity“ nebo vztahování se k možným předsudkům ze strany veřejnosti větší pozornost zasloužily. Ocenila bych také přívětivější dělení odstavců (např. s. 28) a správné odkazování na použité zdroje i tam, kde autorka necituje přímo, ale parafrázuje (např. s. 26).

Z formálního hlediska práce bohužel vykazuje četné nedostatky zejména v rovině jazykové úpravy, konkrétně se jedná o velice časté hrubé pravopisné chyby (především ve shodě podmětu s přísudkem), nesprávné dělení vět či občasné přejímání hovorových výrazů.

Závěrem se domnívám, že autorka v předložené práci dokázala, že je schopna samostatně naplánovat a uskutečnit orálně historický výzkum, nicméně při jeho realizaci se ani jejímu textu bohužel nevyhnuly výše uvedené nedostatky. Práci proto **doporučuji k obhajobě**, ale s ohledem na zmíněné problémy týkající se především jazykové úrovně ji navrhuji hodnotit stupněm **dobře (3)**.

V Praze dne 20. 8. 2024

Mgr. Jana Wohlmuth Markupová, Ph.D.